

Ks § 423

Skyltprogram för Västerviks kommun

Dnr 2013/281-237

Miljö- och byggnadsnämnden beslutade 2013-05-15, § 157 att tillskriva kommunstyrelsens förvaltning om en revidering av Råd och riktlinjer för skyltning i Västerviks kommun, antagna av kommunfullmäktige 1997-09-25, § 70.

Kommunstyrelsens förvaltning har tillsammans med miljö- och byggnadskontoret tagit fram ett förslag till Skyltprogram för Västerviks kommun. Förslaget redovisas i kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 15 november 2018 och är en uppdatering och komplettering enligt de senaste ändringarna i plan- och bygglagen.

Programmet är en del av kommunens Gestaltningssprogram och meningen är att programmet ska fungera som en vägledning för invånare, verksamhetsutövare, handläggare, politiker och fastighetsägare hur kommunen har tolkat lagstiftningen rörande skyltar.

Skyltprogrammet har presenterats och diskuterats på fastighetsägarnas medlemsmöte, handelsnätverket och i restaurangnätverket. Inga synpunkter framfördes på skyltprogrammet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta "Skyltprogram för Västerviks kommun", samt

att upphäva kommunfullmäktiges beslut 1997-09-25, § 70 om Råd och riktlinjer för skyltar i Västerviks kommun.

Yrkande

Ordföranden yrkar bifall till förvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsen bifallit yrkandet.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta "Skyltprogram för Västerviks kommun", samt

att upphäva kommunfullmäktiges beslut 1997-09-25, § 70 om Råd och riktlinjer för skyltar i Västerviks kommun.

Handlingar i ärendet:
Kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 15 november 2018

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

Justerandes sign

2018-11-15

Stadsarkitekt
Ulla-Britta Stävmark Andersson
0490-25 48 30
ulla-britta.stavmark@vastervik.se

Kommunstyrelsen

Skyltprogram för Västerviks kommun

Enheten för samhällsbyggnad har tillsammans med miljö- och byggnadskontoret tagit fram ett skyltprogram för kommunen. Skyltprogrammet är en tolkning och ett förtydligande av plan- och bygglagens och plan- och byggförordningens paragrafer. Programmet är också en del av kommunens gestaltungsprogram.

Kommunen har sedan 1997 "Råd och riktlinjer för skyltar i Västerviks kommun", antaget av Kommunfullmäktige. Samhället förändras snabbt idag och så gör även sättet att skylta. Det som är vanligt just nu hittar en annan form i morgon. Det nya programmet är en uppdatering och komplettering enligt de senaste ändringarna i plan- och bygglagen.

Meningen är att programmet ska fungera som en vägledning för verksamhetsutövare, fastighetsägare, handläggare och politiker hur kommunen har tolkat lagstiftningen rörande skyltar. Dokumentet innehåller exempel på olika skyltar tillsammans med tips och råd om utformning och placering. Här finns också en lista över när en specifik skylt kräver bygglov eller är bygglovsbefriad samt information om hur man söker bygglov för att sätta upp en skylt. Ledorden för arbetet har varit: rätt skylt på rätt plats.

Skyltprogrammet har presenterats och diskuterats på fastighetsägarnas medlemsmöte, handelsnätverket och i restaurangnätverket. Inga synpunkter framfördes på skyltprogrammet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

- anta "Skyltprogram för Västerviks kommun"
- upphäva sitt beslut 1997-09-25, § 70 om Råd och riktlinjer för skyltar i Västerviks kommun.

Ulf Kullin
Förvaltningsledare

Daniel Niklasson
Samhällsbyggnadschef

Ulla-Britta Stävmark Andersson
Stadsarkitekt

VÄSTERVIKS
KOMMUN

Skyltprogram

En del av Västerviks kommuns gestaltningsprogram

Skyltning i Västerviks kommun	3
Inledning	4
Utformning	5
Storlek och proportion	5
Placering	7
Omgivande skyltar och byggnaden	8
Verksamhetsområden	8
Skyltexempel	9
Skyltar på byggnader	9
Friliggande bokstäver	9
Planskylt.....	10
Skyltlåda	10
Symbolskyltar	10
Bildväxlande skylt	10
Utstående skylt.....	11
Takskylt.....	12
Folierat fönster och skyltdekaler	12
Vepor och banderoller.....	13
Markiser och baldakiner	13
Reklamyta	13
Fristående skyltar	14
Pylon	14
Flaggor av duk, reklamflaggor på fasad och på byggnaders tak.....	15
Fjäderflagga	15
Informationsskyltar	16
Byggplatsskyltar.....	16
Skyltar med allmän reklam	17
Trottoarpratare	17
Andra typer av skyltar	18
Skyltning på landsbygd och längs allmänna vägar	18
Söka bygglov	19
Skyltar är lovpliktiga	19
Ansökan om bygglov.....	19
Krävs bygglov?	20

Skyltning i Västerviks kommun

Skyltar är ett naturligt inslag i bebyggelsemiljön och att skylta och göra reklam för sin verksamhet eller för sin vara är en uråldrig företeelse. Skyltar hjälper oss att hitta rätt genom att visa var olika verksamheter finns. Det är viktigt att skyltarna är tydliga och lättlästa och för att vi ska få en trivsam och balanserad stads- och tätortsmiljö måste de utformas och placeras med hänsyn till omgivningen.

En skylt ska alltid underordna sig platsens eller byggnadens karaktär och det är viktigt att det skapas en god helhet. För mycket skyltning skapar bara ett rörigt intryck.

Riktlinjerna för skyltar syftar till att skapa enhetliga regler för utformning av skyltning i kommunen och främja likabehandling. Skyltprogrammet är en tolkning och ett förtydligande av plan- och bygglagens och plan- och byggförordningens paragrafer. Meningen är att programmet ska fungera som en vägledning för invånare, verksamhetsutövare, handläggare, politiker och fastighetsägare hur kommunen har tolkat lagstiftningen rörande skyltar.

Dokumentet innehåller exempel på olika skyltar tillsammans med tips och råd om utformning och placering. Här finns också en lista över när en specifik skylt kräver bygglov eller är bygglobefriad samt information om hur man söker bygglov för att sätta upp en skylt. Kontakta gärna miljö- och byggnadskontoret för rådgivning.

Med rätt skylt på rätt plats kan vi tillsammans skapa inbjudande och tilltalande miljöer.

Framtaget av Västerviks kommun och antaget av kommunstyrelsen 2018 00 00 § xx

Ulla-Britta Stävmark Andersson
Stadsarkitekt
Enheten för samhällsbyggnad

Maria Ström
Bygglovchef
Miljö- och byggnadskontoret

Inledning

Västerviks kommun består av landsbygd och flera olika tätorter med olika karaktärer. Det är viktigt att skyltar utformas så att de passar in i respektive miljö och att hänsyn tas till att olika platser tål olika mycket skyltning. Till exempel kan en skylt i en naturmiljö ha en så stor påverkan på platsen att det inte alls är lämpligt att skylta där.

I centrum av Västervik, torget i Gamleby och bruksmiljön i Överum gäller riksintresse för kulturmiljövården. Eftersom det är särskilt känsliga miljöer ställs det särskilda krav på utformning och anpassning av samtliga skyltar. En förankring i platsen höjer kvaliteten och intrycket av skylten.

Bostadsområden är avsedda för just boende och där bör det inte förekomma någon skyltning annat än utanför verksamheter. Längs de större genomfartslederna och järnvägen är miljöerna lite mer storskaliga och kan tåla friare skyltning. Hänsyn måste dock alltid tas till trafiksäkerheten.

De flesta skyltar kräver bygglov eller annat tillstånd. Om programmet följs förenklas bygglovshandlingen och bygglov kan beviljas snabbare. På sista sidan finns en tabell över vilka skyltar som kräver bygglov.

Med skylt avses, enligt lagens definition, en skylt, tavla, bildskärm, flagga, ljusprojektion eller liknande med syfte att förmedla reklam, information eller liknande.

Plan- och byggförordningen 1 kap §7b

Utformning

Det finns många olika typer av skyltar och de är mer eller mindre lämpliga på olika platser. Samhället förändras snabbt idag och så gör även sättet att skylta. Det som är vanligt just nu hittar en annan form i morgon. En prövning om skyltens utformning och belysning är lämplig på platsen görs mot plan- och bygglagen och utifrån detta skyltprogram. Större butikskedjor och företag kan till exempel behöva anpassa sina skyltar till den aktuella platsen.

Skyltens utförande och grafiska form ger omedelbara intryck om kvalitet, exklusivitet, aktualitet och prisnivå. Rätt gestaltning understryker budskapet.

Ett kortfattat budskap och tydligt innehåll gör skylten effektiv. Fylls skylten med för mycket text och varumärken blir den snabbt gyttrig och svårtolkad.

Symboler och bilder förmedlar ofta skyltens budskap bättre än bara text. De äldre skråsymbolernas verkningfulla enkelhet kan tjäna som förebild och med fördel inspirera även nutida skyltformgivning.

Skyltar med rörligt, blinkande eller bildväxlande innehåll blir lätt alltför dominanta och stör gatubilden.

Särskilt hänsyn måste tas vid skyltning av och i anslutning till byggnadsminnen, eller andra värdefulla byggnader, exempelvis Rådhuset i Västervik. Det är då särskilt viktigt att utformningen anpassas så att den samspelar med fasadens uttryck och utformning. Viktigt är att tänka på helheten och i bedömningen även ta med annan skyltning som ställs utanför byggnaden t ex vid entrén.

Storlek och proportion

Västervik är en småstad där stadskärnan med sin rutnätsplan är utpekad som ett riksintresse för kulturmiljövården. Byggnaderna är till största delen trevåningshus och det finns många välbevarade byggnader från olika stilepoker. Gatorna trafikeras i huvudsak av fotgängare och cyklister. Biltrafikens omfattning är begränsad och den reducerade framkomligheten tillåter inga högre hastigheter.

Skyltar i stadskärnan kan därför göras små och ändå uppmärksammas och läsas. Skyltstorleken måste anpassas till den aktuella byggnaden. Fasaden får aldrig kläs in med skyltar. En liten byggnad kan lätt kvävas under en omfångsrik skyltning, men därmed inte sagt att en stor fasad kräver eller orkar med en stor skylt. En liten, väldisponerad skylt kan vara effektivare än en stor.

En lätt och tunn skyltkonstruktion bör eftersträvas. Skylten får inte utformas som en egen byggnadsdel (skärmtak eller dylikt) och ska inte kraga utanför fasadlivet mer än nödvändigt. Fasadens rytm och proportion är grundläggande förutsättningar vid skyltens utformning. Skylten ska harmoniera med fasaden och placeras med hänsyn till de linjer som fönster och dörrar bildar på fasaden.

För skyltars utformning gäller generellt att:

- skylten ska vara tydlig, lättläst och funktionell.
- färg, form och storlek ska vara estetiskt tilltalande och anpassas till stadsrummets eller landskapets skala och byggnadens karaktär.
- informationen på skylten bör begränsas till verksamhetens namn och/eller logga.
- skylten kan ha inbyggd belysning eller belysas separat för att synas även i mörker. Ljusordningen ska utformas på ett estetiskt tilltalande sätt och inte vara störande för omgivningen eller för ljusstark.
- rörliga, blinkande och bildväxlande skyltar tillåts endast i undantagsfall, eftersom de mycket sällan passar in i omgivningen och kan vara störande för trafiksäkerheten.
- rörlig, blinkande eller bildväxlande skylt får inte vara störande för boende i närheten.
- skylt ska till färg och form underordnas hus och gatumiljö, vilket kan innebära att rikstäckande affärskedjors skyltprogram inte accepteras utan bearbetning.

Placering

Skylden ska placeras på fasaden i direkt anslutning till verksamheten, vid fönster eller dörr i bottenvåningen. I innerstaden och på kulturhistoriskt värdefulla byggnader får skyltning inte förekomma på fasadens högre våningsplan. Dessa saknar bottenvåningens kommersiella karaktär och skyltar som placeras där riskerar att ha stor påverkan på byggnadens arkitektoniska uttryck. I enstaka fall kan det vara motiverat att skyltar monteras på fasadens högre våningsplan. Det är då särskilt viktigt att utformningen anpassas så att den samspelar med fasadens uttryck och utformning.

Under speciella omständigheter, exempelvis då verksamheten ligger på en inre gård, kan hänvisningsskylt accepteras. Denna ska då, i största möjliga mån, placeras inom samma fastighet som verksamheten.

Byggnadens fasad utgör oftast den bästa bakgrunden till skylten och skyltar ska placeras så att de ryms inom byggnadens siluett. Det är föredömligt att för nya byggnader utforma fasaden så att det finns lämpliga skyltplatser redan från början. På så sätt kan skyltarna integreras med arkitekturen. Om särskilda platser reserverats för skyltar, längs en fris eller avdelning i skyltfönstret, ska skyltar placeras i dessa. Om det inte finns plats för skylt på fasaden kan taks skylt i vissa fall accepteras, men skylten ska då placeras så att den ryms inom byggnadens siluett.

Skylden ska samverka med byggnadens ordning och uttryck. Pilastrar, gesimser, fönsteromfattningar och andra detaljer ger fasaden och byggnaden dess karaktär. För att inte förlora sin verkan bör de hållas fria från skyltar. Karakteristiska fasadformer bör respekteras och, om möjligt, tillvaratas. Man kan till exempel låta en skylt följa ett fönstervalv. Skyldens färger bör väljas med hänsyn till byggnaden och dess närmiljö. Ibland är andra färger än logotypens standardfärger att föredra, om dessa skulle visa sig bli alltför dominerande.

Infästning av skyltar och montage av kablar, reläer och liknande ska göras med omsorg och så att de inte stör intrycket av skylt eller fasad. Om intrycket av byggnaden förvanskas kan stativ och stag ge ett kraftigt förfulande och trasigt intryck. Om kablar och liknande inte har lämplig kulör ska de målas i fasadens färg. För att få ett mer diskret utförande är det bättre att kabeln är friliggande och fäst med klammer istället för att täckas av en rak och onödigt stor täcklist som ger ett klumpigt utseende.

Omgivande skyltar och byggnaden

Om allas annonseringsanspråk ska kunna tillgodoses, utan att störa gatumiljön eller grannskyltarna, måste måttlighet iakttas vid dimensionering av skyltar. För att undvika ett okontrollerat skyltkaos bör nya skyltar inordna sig i sin omgivning. Utstående skyltar längs en gata får inte skymma trafikmärken och andra skyltar eller störa närboende.

Verksamhetsområden

I storskaliga verksamhetsområden, som industriområden och köpcentrum, kan större skyltar vara motiverade. Med större skyltar följer högre krav på god gestaltning. De ska placeras i direkt anslutning till verksamheten, i första hand på huvudbyggnadens fasad och i andra hand fristående på tomtmark. Fristående skyltar bedöms i varje enskilt fall utifrån platsens förutsättningar, intilliggande byggnader, och skala. Om verksamheten inte är väl synlig från omgivningen kan det finnas behov av hänvisningsskyltar. Dessa ska användas sparsamt och placeras strategiskt vid infart eller liknande. Om området innehåller flera verksamheter bör hänvisningsskyltarna samordnas.

För skyltars placering gäller generellt att:

- en skylt ska avse en verksamhet, allmän reklam ska undvikas.
- skylten ska placeras inom fastigheten i så nära anslutning till verksamheten som möjligt.
- skylt ska placeras vid fönster eller dörr i bottenvåningen och bara i undantagsfall accepteras placering av skylt högre upp på fasaden.
- upprepning av samma budskap bör undvikas, fler skyltar är inte mer effektivt utan skapar snarare ett rörigt intryck.
- skyltar på byggnader ska underordna sig byggnaden och harmonisera med arkitekturen. Viktiga eller värdefulla tidstypiska fasaddetaljer ska inte döljas.
- utstående skyltar, så kallade flaggskyltar, får sträcka sig högst 1 meter utanför fasaden och ska placeras minst 2,5 meter över marknivån. [se fig xx](#)
- skyltar får inte störa grönområden, kulturmiljöer eller utsiktsstråk.
- generellt tillåts inte skyltning på natur- eller parkmark.
- skyltar får inte placeras så att de hindrar framkomligheten.
- skyltar bör inte placeras i komplexa trafikmiljöer ex cirkulationsplatser eller korsningar eftersom de kan påverka trafiksäkerheten.

Skyltexempel

Nedan presenteras olika typer av skyltar samt rekommendationer för dem. En uppdelning har gjorts mellan skyltar som sitter på byggnader och fristående skyltar. För andra sorters skyltar, som inte tas upp här, gäller samma riktlinjer som för liknande skyltar nedan. De generella riktlinjerna i föregående avsnitt gäller dessutom för alla skyltar.

Skyltar på byggnader

Det är viktigt att skyltar som sitter på en byggnad samspelar med byggnadens arkitektur och karaktär. Friliggande symboler och bokstäver är att föredra framför mer täckande skyltar, som i större utsträckning stör och döljer byggnadens fasad. Skyltar får inte täcka viktiga fasaddetaljer.

Friliggande bokstäver

Friliggande bokstäver eller symboler smälter ofta in bra och ger ett lyckat resultat eftersom skylten inte har en bakgrund som döljer byggnadens fasad. Bokstävernas sidor kan ha en avvikande färg för att öka tydligheten

Planskylt

En planskylt är en skiva med text av exempel plåt, plast eller trä. Bakgrundsfärgen ska vara diskret och anpassas till byggnaden, så att texten och bakgrunden inte dominerar.

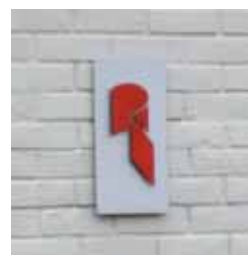
Skytllåda

En skyltlåda liknar planskylten, men är en låda med inbyggd belysning. Skylten är volymiskapande och kan ge ett klumpigt intryck vid fel utformning. Bokstäverna kan sågas ut ur fronten för att enbart texten och inte bakgrunden ska lysa eller så kan lådan vara formad efter bokstäverna. Stora lysande ytor ska undvikas på grund av risken för bländning.

Symbolskyltar

Välkända symboler kräver ingen aktiv läsning och fungerar självständigt utan text.

Bildväxlande skylt

Bildväxlande skyltar fångar uppmärksamhet på ett effektivt sätt. Det estetiska värdet beror på bilderna som visas samt bakgrundens utformning. De är svåra att placera just på grund av att våra ögon drar sig till rörliga bilder. Den här typen av skyltar är mycket svåra att anpassa till kulturhistoriskt intressanta byggnader och andra byggnader som har arkitektoniska värden och är därför olämpliga på dessa byggnader och i småskaliga miljöer. Enligt Trafikverket kan rörliga bilder och blinkande skyltar utgöra trafikfara och bör därför undvikas. Skyltar med skiftande ljusstyrka kan också ge störande ljus in i bostäder.

Utstående skylt

Utstående skyltar kallas även pendelskyltar eller flaggskyltar om de är frihängande. De står ut från fasaden och syns väl från två håll. I trånga gaturum är de särskilt användbara tack vare sin dubbelsidighet och riktning. En utstående skylt bör placeras ovanför eller intill entrédörren och ska helst inte placeras i hörn. En skylt mot varje gata är att föredra. Den får inte sticka ut mer än 1 meter från fasaden eller hänga ner mer än 50 centimeter under skyltarmen. För att skylten inte ska hindra framkomligheten av renhållningsfordon och snöröjning ska en fri höjd vara minst 2,5 meter över gångbana, 3,2 meter över cykelbana och 4,5 meter över körbana. Se fig. 1 nedan. Fig. 2 visar vad som gäller enligt lokala ordningsföreskrifter i Västerviks kommun för skyltar vid olika bredder på trottoaren. Utstående skyltar bör, vilket benämningen flaggskyltar antyder, göras så lätta och graciösa som möjligt. En stor, tjock uthängande låda ger ett klumpigt intryck.

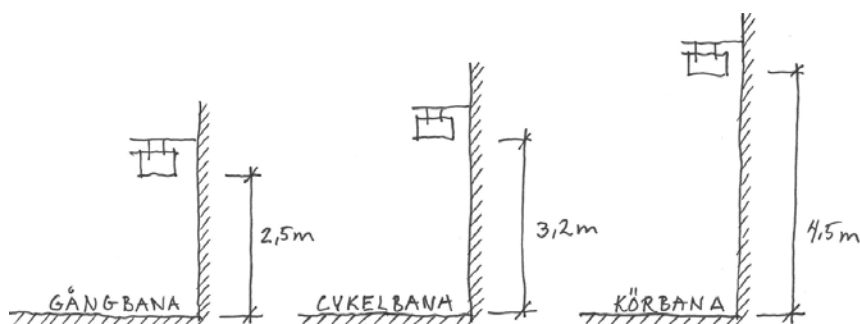
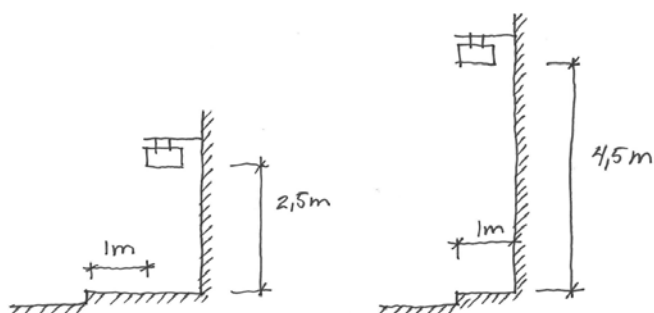

Fig. 1.

Fig. 2.

Takskylt

En takskylt placeras på byggnadens tak eller ovanför taklisten. Eftersom en takskylt syns på långt håll är det mycket viktigt att den utformas med hög konstnärlig och teknisk kvalitet, gärna med friliggande bokstäver eller fria konturer. Västerviks taklandskap utgör en del av stadens siluett, som det är angeläget att värna om och därför ska takskyltar inte tillåtas inom riksintresset för kulturmiljövården, eftersom det är svårt att få dem att samspela med byggnadernas arkitektur och passa in i omgivande miljö. Takskyltar tillåts endast i undantagsfall. I rätt sammanhang kan dock takskyltar bidra till försköning av stadsbilden, när de görs på ett estetiskt tilltalande sätt och i ett begränsat antal.

Folierat fönster och skyltdekaler

En skylt kan vara i form av dekaler på in- eller utsidan av ett skyltfönster. Ett folierat fönster innebär att ett fönster täcks med folie på insidan eller utsidan. Mer än 25% av fönstrets yta bör inte täckas eftersom det påverkar byggnadens arkitektur och dessutom minskar både insyn och utsikt, vilket kan göra att platsen upplevs som otrygg. *Täcks för stor del av fönsterytan av skyltar eller foliedekaler riskerar intrycket att bli stökigt och budskapet svårtolkat.*

Vepor och banderoller

Vepor och banderoller är oftast mjuka långsmala skyltar som trycks på plast, tyg, duk eller liknande material. De förekommer på fasader, staket, plank, mellan träd, över gator m.m. Vepor och banderoller har en stor påverkan på stadsbilden eftersom de ofta är stora och syns på långt håll. De bör därför inte sitta uppe permanent, utan kan tillåtas under en begränsad tid, exempelvis under en kampanj. En vepa får inte heller vara lättantändlig eller blockera utrymningsvägar. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader bör inte användas som bakgrund för vepor. Byggnaden kan skadas vid montering eller av att materialet färgar av sig.

Markiser och baldakiner

En markis eller baldakin med ett reklambudskap räknas som en skylt. Text och reklam bör placeras endast på markisens nedhäng. Reklambudskap på den större ytan kan i vissa fall accepteras om det hålls nere i storlek. Samma regler om höjd över mark gäller som för utstående skyltar.

Reklamyta

Verksamheter som har ett behov av kontinuerlig omskyllning, till exempel stormarknader e.d., kan söka bygglov för reklamyta och inom det området får skyltar bytas ut utan att nya bygglov måste sökas. Storlek och material på skyltarna specificeras när lovet ges, så att skyltningen blir anpassad till byggnaden och miljön.

Fristående skyltar

Fristående skyltar är svårplacerade eftersom de blir ytterligare ett element i en kanske redan komplex stadsmiljö, eller onaturligt inslag i en naturmiljö. Fristående skyltar ska liksom alla skyltar underordna sig platsens karaktär och måste passa in i omgivningen, dessutom får skyltarna inte hindra framkomligheten eller skymma sikten.

Pylon

Pyloner kallas även stolpskyltar och är höga skyltar som står fritt och har sin egen bärande konstruktion. Eftersom en pylon syns på långt håll är det mycket viktigt att den utformas estetiskt. Särskild hänsyn ska tas till höjden på befintliga byggnader och vegetation. Pyloner tillåts endast i undantagsfall eftersom det är svårt att få dem att passa in i stadsbilden och miljön.

Flaggor av duk, reklamflaggor på fasad och på byggnaders tak

En flagga med ett kommersiellt budskap som sitter uppe dygnet runt räknas som skylt och är därmed bygglovspliktig. Reklamflaggor, både på fristående flaggstång och på fasad, bör användas restriktivt i stads- och tätortsmiljöer.

Flaggor syns på långt håll och måste placeras med omsorg så att de smälter in i miljön. Flaggans storlek och flaggstångens höjd ska anpassas till den aktuella platsen. För att flaggor ska komma till sin rätt är det viktigt att vinden kommer åt, de lämpar sig därför bäst i öppna miljöer. Reklamflaggor på kulturbyggnader och byggnadsminnen bör inte tillåtas eftersom de inte harmonierar med den typen av byggnad. Däremot kan flaggning med nationsflagga förekomma.

Nära bostäder bör flaggor undvikas eftersom smattrande flagglinor kan vara störande. Enstaka fristående flaggstång avsedd för nationsflagga är inte bygglovspliktig.

Fjäderflagga

Fjäderflagga är också en variant av flagga som har blivit vanlig i syfte att göra reklam för en bredvidliggande verksamhet. En sådan flagga som tas in varje kväll jämförs med en s.k. trottoarpratare (se sid x) och kräver markupplåtelse om den ställs på kommunal mark.

Informationsskyltar

Förutom skyltar utanför butiker och verksamheter kan ibland hänvisningsskyltar eller orienteringsskyltar användas, exempelvis vid infarter till större bostads-, butiks-, eller industriområden. En samlad skyltning för flera företag är att föredra framför enskilda skyltar.

Byggplatsskyltar

Vid byggen kan byggskyltar sättas upp tillfälligt för att informera om projektet och vilka som deltar. Byggskyltar ska i första hand placeras på den fastighet som ska bebyggas.

Skyltar med allmän reklam

Vitrinskyltar eller skylttavlor är vanliga inslag i stadsmiljöer och är avsedda för allmän reklam. De finns i många olika utföranden, med eller utan belysning. För att staden inte ska bli belamrad med reklam tillåts skyltar med allmän reklam endast i undantagsfall. Det är främst lokala verksamheter som ska skylta i staden. Väl utformade skyltar kan dock godtas på vissa platser.

Mindre vitrinskyltar, som är anpassade för gående, kan passa i kommersiella miljöer och vid till exempel busshållsplatser.

Cylinderpelare med genomtänkt utformning kan också passa i stadsmiljöer och kan eventuellt kompletteras med en bänk runt om.

Stora skylttavlor är mer svårplacerade. De kan accepteras vid större genomfartsleder men får inte påverka trafiksäkerheten. I bostadsområden, rekreationsområden, vid skolor eller i områden med tät bebyggelse får de inte förekomma.

Trottoarpratere

Trottoarpratere är låga skyltar avsedda för dagsaktuell reklam från butiker eller restauranger. De kan utgöra ett hinder för funktionshindrade och renhållningsfordon och måste därför placeras direkt mot den byggnad/fasad där verksamheten finns och tas in varje kväll. De placeras ofta på kommunal mark och kräver därför tillstånd för markupplåtelse samt polistillstånd.

Andra typer av skyltar

Volymskyltar med mera

Även de anordningar som inte är utformade som en traditionell skylt räknas som skylt om de har ett kommersiellt budskap. Hit räknas exempelvis ballonger förankrade till marken, uppställda föremål, glassgubbar etcetera. Det är syftet och budskapet som är avgörande om den räknas som skylt.

Affischer, annonser och anslag

Enligt de lokala ordningsföreskrifterna kräver affischer, annonser och liknande anslag polistillstånd om de vetter mot offentlig plats. Exempelvis annonsering för cirkus eller valaffischer.

Uppställda fordon med reklamskyltar

Reklamskyltar placerade på stadigvarande uppställda fordon kräver bygglov lika andra skyltar.

Skyltning på landsbygd och längs allmänna vägar

Vid skyltning på landsbygden är eventuell påverkan på landskapsbilden en viktig faktor att ta hänsyn till. Landsbygden utgör en miljö som till stor del är fri från kommersiell skyltning och det bedöms också ligga ett allmänt intresse i att bevara denna miljö skyltfri. Att till exempel placera skyltar/banderoller mellan träd i skogsområde vid en väg ger oftast ett förfulande intryck och kan vara trafikfarligt. Samtidigt måste de näringsverksamheter som är lokaliserade till glesbygden ges möjlighet att exponera sig mot kunder och allmänhet.

Skyltning utanför detaljplanlagt område är inte bygglovpliktigt om områdesbestämmelser inte säger annat. Dock gäller rent allmänna varsamhetskrav enligt plan och bygglagen på all skyltning som placeras direkt på byggnader.

För att sätta upp reklam- eller informationsskyltar vid vägar inom vägområde, dvs. ett område som utgörs av väg, slänter och sidoområden (normalt 5-10 meter från vägbana) krävs enligt väglagen tillstånd från Trafikverket.

För att sätta upp reklam- eller informationsskyltar vid vägar utanför vägområde, inom ett område av 50 meter, krävs enligt Väglagen tillstånd från länsstyrelsen. Bestämmelsen gäller inte inom område med detaljplan, då bygglov krävs. Ansökan ska göras till Länsstyrelsen som prövar lämpligheten ur trafiksäkerhetssynpunkt enligt Väglagen och inverkan på landskapsbilden enligt Lagen om gatu-renhållning och skyltning.

Också skyltar placerade mer än 50 meter från ett vägområde kan kräva tillstånd av länsstyrelsen enligt Lagen om gatu-renhållning och skyltning.

Söka bygglov

Skyltar är lovpliktiga

För att sätta upp en skylt inom detaljplanelagt område krävs oftast bygglov. Skyltar upp till 1 kvm och orienteringstavlor högst 2 kvm stora kräver inte bygglov om de inte placeras på eller i anslutning till en sådan byggnad eller bebyggelseområde som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. Skyltar för tillfälliga evenemang uppsatta under max 4 veckor och skyltar inomhus kräver oftast inte heller bygglov. En detaljplan inom område som utgör en värdefull miljö kan innehålla bestämmelser att dessa skyltar ändå kräver bygglov. Kontakta alltid miljö- och byggnadskontoret för att höra vad som gäller. Valreklam, nations-/kommunflaggor, väg- och sjötrafikmärken kräver inte bygglov.

Bygglovansökan prövas mot plan- och bygglagen som innehåller regler om att:

- Skylten ska ha en god form, färg- och materialverkan.
- Hänsyn tas till stads- och landskapsbilden samt platsens natur- och kulturvärden. En god helhetsverkan ska eftersträvas.
- Skylten får inte påverka trafiksäkerheten eller medföra annan fara eller olägenhet.
- Skylten, fästansordning/konstruktion och eventuell belysning ska alltid vara i gott skick.

Detta skyltprogram används också som en viktig vägledning i bedömningen.

Lagens bestämmelser om skyltar finns i plan- och bygglagen (2010:900) och plan- och byggförordningen (2011:338)

Länkar till fullständiga lagtexter finns på www.riksdagen.se

Ansökan om bygglov

Ansökan om bygglov skickas till miljö- och byggnadskontoret:

Ansökan ska innehålla:

- Ifylld ansökningsblankett "Ansökan om lov för skylt/ljusanordning" (finns att hämta på www.vastervik.se)
- Situationsplan (karta) som tydligt visar var skylten ska sitta/stå med mått till fastighetsgränser.
- Fasadritning med den föreslagna skylten inritad, (skala 1:100) och gärna ett fotomontage. Redovisning av avstånd till mark om det är en utstående skylt.
- Detaljritning som visar skyltens innehåll, mått, belysning, material och kulörer.
- Eventuellt fotografier på fasaden.

Ett tidsbegränsat lov kan sökas om skyltningen bara är aktuellt under en begränsad tid. Ett lov för periodvis skyltning kan också sökas om det till exempel finns ett behov av att skylta återkommande under flera säsonger.

Fastighetsägaren är ansvarig för skyltning på sin fastighet och måste därför ge sitt godkännande till skyltens utformning och placering. Fastighetsägaren hålls även ansvarig för att skylten är i gott skick.

Krävs bygglov?

Detta gäller inom detaljplanelagt område. Vad som gäller utanför detaljplan, se rubrik Skyltning på landsbygd och längs allmänna vägar, sid 18.

Listan är en tolkning av gällande lagar och rättspraxis, vilka kan komma att ändras.

Typ av skylt	Bygglov?	bild sidan:
Anslagstavla för affischer o.d.	Bygglov	
Ballong, fast förankrad, med reklam	Bygglov	
Banderoll, vepa eller liknande	Bygglov	
Bildväxlande eller elektronisk skylt	Bygglov	
Byggplatsskylt	Bygglov	
Folierat fönster, skyltdekal, klistrat på utsidan av fönster	Bygglov	
Folierat fönster, skyltdekal, klistrat på insidan av fönster	Inte lovplikt *)	
Fjäderflagga som tas in varje kväll (kan kräva markupplåtelse)	Inte lovplikt	
Fjäderflagga med reklam permanent uppställd	Bygglov	
Flagga med reklam	Bygglov	
Flagga, nationsflagga, flagga med kommunvapen eller liknande	Inte lovplikt	
Glassgubbe/glassgumma	Bygglov	
Markis med reklam	Bygglov	
Målat reklambudskap	Bygglov	
Orienteringstavla	Bygglov	
Orienteringstavla högst 2,0 kvm, utanför särskild värdefull bebyggelse	Inte lovplikt	
Parabolantenn med reklam/text kopplat till verksamheten	Bygglov	
Pylon eller stolpskylt	Bygglov	
Reklamskylt, alla förekommande typer, fristående, på fasader, tak	Bygglov	
Reklamytor/reklamtavlor	Bygglov	
Sjövägmärke eller säkerhetsanordning för sjöfarten	Inte lovplikt	
Skylt för tillfälligt evenemang, uppsatt högst fyra veckor	Inte lovplikt *)	
Skylt, högst 1,0 kvm, utanför särskilt värdefull bebyggelse	Inte lovplikt	
Skylt inomhus eller på insidan av skyltfönster	Inte lovplikt *)	
Skylt inom område med särskilt värdefull bebyggelse	Bygglov	
Små namnskyltar, en per verksamhet, typ tandläkarskylt	Inte lovplikt	
Takskylt	Bygglov	
Trafik- och informationsskylt, väg- och sjömärken enligt förordning	Inte lovplikt	
Trottoarpratere (kan kräva markupplåtelse)som tas in varje kväll	Inte lovplikt	
Uppställda fordon med reklamskyltar	Bygglov	
Valreklam i samband med val till riksdag eller liknande	Inte lovplikt	
Vägmärke, tilläggstavla eller annan anordning för anvisning av trafik	Inte lovplikt	
Väsentlig ändring av befintlig skylt	Bygglov	

*) Om detaljplanen inte säger att bygglov krävs för sådan typ av skylt